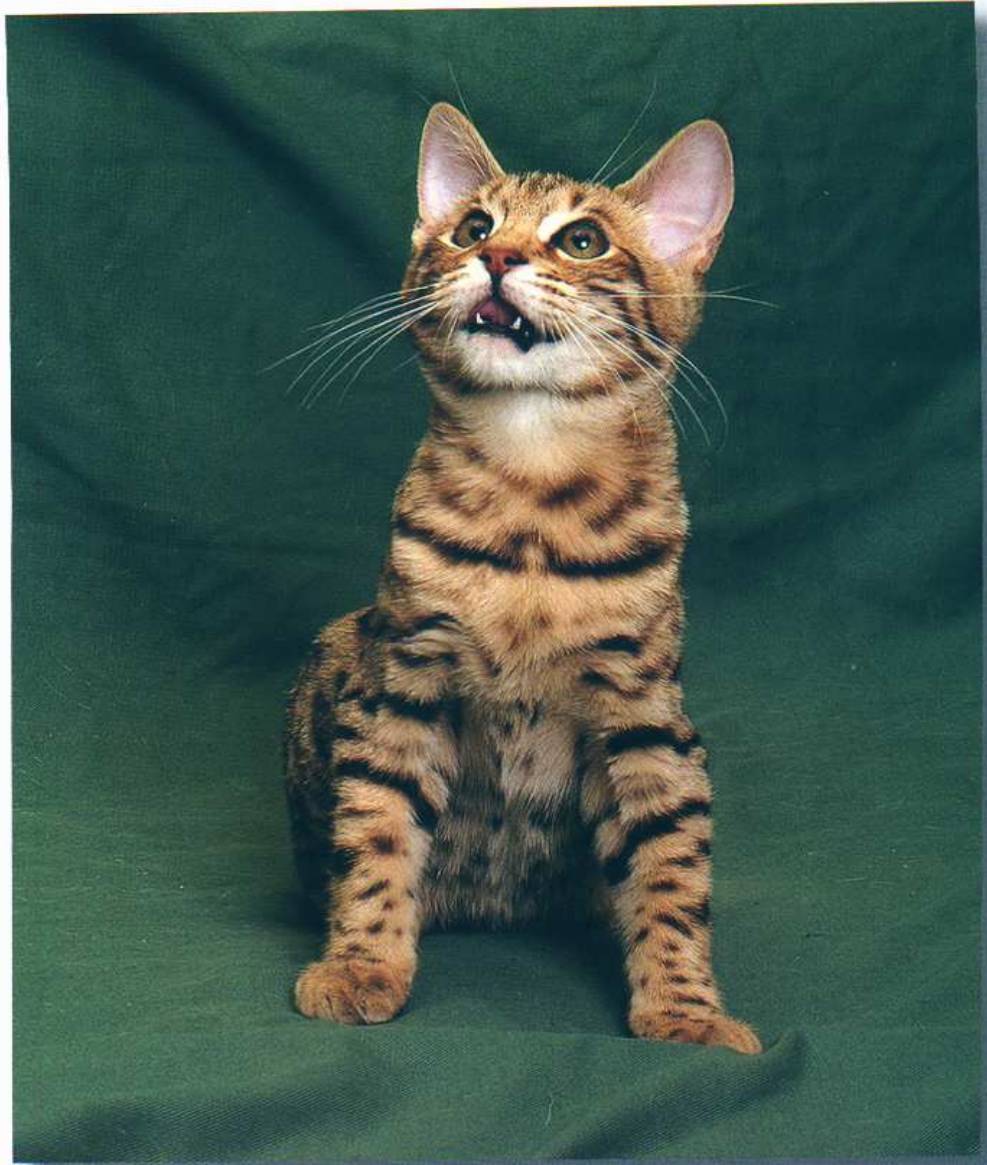

Fenséges külső, barátságos belső

Látogatás egy szavannamacska-tenyészetben

Nagy Hajnalkának és Szent Gerzson Péternek, a Spotted Dream kennel tulajdonosainak régi vágya teljesült, amikor 2005 júliusában egy „miniatűr szerválra”, vagyis egy szavannamacskára tettek szert. Előtte már bengáliakat tenyésztettek, így nem volt ismeretlen számukra, mit is jelent a házimacska és különböző vadonélő macskafajok keresztezéséből származó állatok tartása, tenyésztése. Ám az elmúlt években így is sok kellemes meglepetést, fejlethetetlen percekét okoztak számukra ezek a nyurga lábú, hosszú fülű nyávogók.

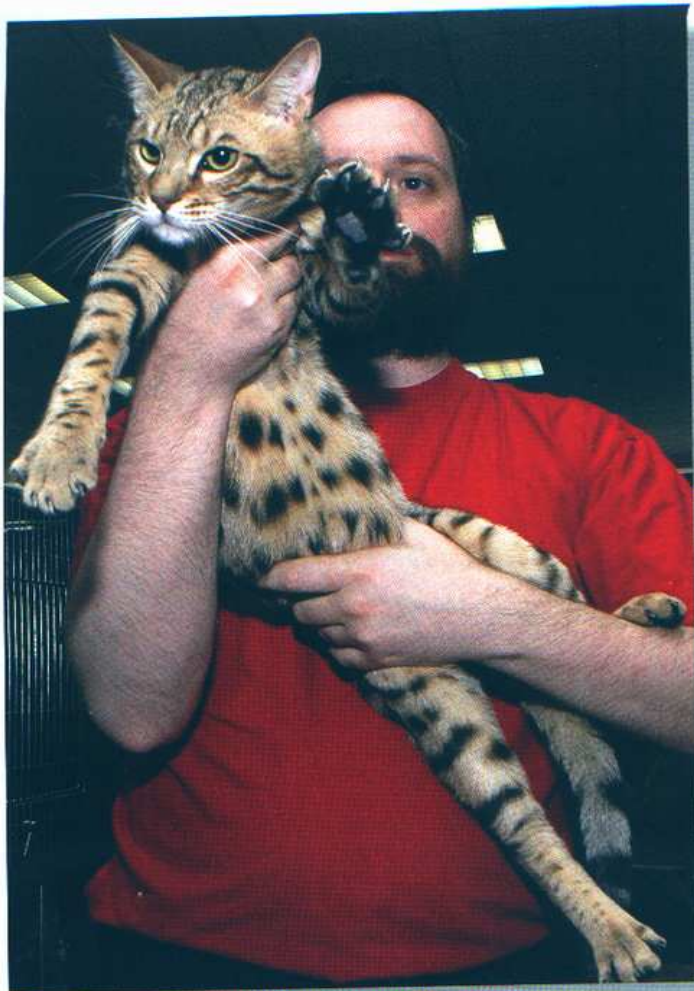

Kívül szervál, belül házimacska

A bengáli macskához hasonlóan – mely az ázsiai dzsungelmacska és a házimacska keresztezéséből származik, s új fajta lévén, még számon tartják a vérhányadokat – a szavannamacskánál is regisztrálják, mely generációból származik az adott egyed. Ezt az állattenyésztésben széles körben alkalmazott „F” betűvel jelzik, mely a latin „filialis”, azaz leánynemzedék szó rövidí-

másik hatvanhárom napig hordozza magában magzatait, így a keresztezéskor igen gyakori a koraszülés, illetve a halvaszülés. Napjainkban a szavannamacskák átlagos vemhességi időtartama hetven-hetvenkét nap között változik. Sajnos az alacsony élveszülési ráta a mai napig jellemző a szavannákra, bár folyamatosan javul a helyzet. A kicsinyek nagyobb testtömeggel, nagyobb testhosszal születnek a házimacskához képest, viszont szemük azzal azonos időben nyílik ki.

A szavannamacska története, mint sok más modern fajtáé is, Amerikában kezdődött, amikor is az 1980-as évek elején egy tenyésztő, a New Jersey-béli Judy Frank elhatározta, hogy megpróbálkozik az afrikai szavannákon oly elterjedt, s az állatkerti látogatókat kecses megjelenésével és gyönyörű szörköntösével elkápráztató szervál házimacskával való keresztezésével. Az első alom mindössze egy nőtényből állt, melyet Savannah-nak nevezett el, s mely később a fajta névadója is lett. A macskás társadalom hamar felfigyelt a keresztezési kísérletekre, s egyre többen kapcsolódtak be ebbe a nem mindennapi munkába. Különösen az 1990-es évek közepén vett lendületet a fajta nemesítése. A szerválkülső megőrzése mellett egy könnyen kezelhető, házimacska-viselkedésű állat lebegett a tenyésztők szeme előtt. De nemcsak a „közönséges” házimacskát, hanem különféle fajmacskákat is felhasználtak: így volt, aki bengálit, míg mások ocicatet, egyiptomi maui és maine coont vontak be. Az igazi nehézség a szervál és a házimacska vemhességi időtartamában jelentkező jelentős különbségből adódott. Míg az előbbi átlagosan hetvenhét, a

hazai hobbitartók vásárolták meg. A nőstényeket évente csak egyszer pároztatják, annak ellenére, hogy kétszer ivarznak. Az állomány jelenleg négy tenyészállatból áll. Legutóbb a kanadai vérvonal mellé egy németországit sikerült beszerezni. A szavannákra a viszonylag alacsony alomlétszám jellemző: gyakori, hogy egy-két kismacska születik, s csak igen ritkán fordul elő, hogy négy utód látja meg a napvilágot. Ez utóbbi örömteli esemény történt legutóbb Hajnalkák állományában, s a négy kiscica közül kettő már el is kelt.

Valami vadság

Ahogy a fajta egyre jobban megszilárdul, úgy

növekszik a macskatartók táborában az igény ezekre a kifejezetten barátságos, kedves, bújós dorombolókra. Meglepően jól taníthatók, s a hámot vagy pórázt nemcsak eltűrik, hanem hosszasan hajlandók így vezetve sétálni is. Jó idomíthatóságukat bizonyítja az is, hogy a mind jobban terjedő macskás sportban, a cat agility-ben is egyre többször érnek el dobogós helyezést. A házimacskákhoz képest lényege-

növekszik a macskatartók táborában az igény ezekre a kifejezetten barátságos, kedves, bújós dorombolókra. Meglepően jól taníthatók, s a hámot vagy pórázt nemcsak eltűrik, hanem hosszasan hajlandók így vezetve sétálni is. Jó idomíthatóságukat bizonyítja az is, hogy a mind jobban terjedő macskás sportban, a cat agility-ben is egyre többször érnek el dobogós helyezést. A házimacskákhoz képest lényege-

sen többet alszanak, így nem csoda, hogy estenként, amikor a gazda nyugovóra tér, ezek az állatok is hosszú órákra elpihennek, s ha engedjük, bizony ráfeksznek takarónkra, miközben kiharcolják maguknak az esti simogatást.

Általában elmondható, hogy házikedvencek elsősorban a későbbi generációk alkalmasak, mivel az F2-es, F3-as egyedek rendszerint meglehetősen félénkek, nehezen viselik el a kisgyerekek sikongatását, cicanyúzó játékait. Ezek a példányok kifejezetten egygazdás állatok, így nem ritkán előfordul, hogy csak egy személlyel barátkoznak környezetükben. Hajniéknak egy F3-as állat kézhez szoktatása három és fél éves áldozatos munka eredménye volt. Kiállításokra csak az F3-as, illetve ennél későbbi generációkból származó egyedek nevezhetők. Általában elmondható, hogy minél magasabb házimacska-vérhányaddal bír egy-egy egyed, annál kiszámíthatóbb, annál könnyebben tartható. Ennek ellenére előfordulhat, hogy a játék eldurvul, kiengedett karmokkal csapkodnak, s el-elkapják, megharapják a gazda kezét. Viszont ha ilyenkor erélyesen rájuk szólunk, azonnal abbahagyják a rosszkodást, s szinte büntudattól vezérelve, fejvesztve futnak be az ágy alá, ahonnan pár perc elteltével már szeretetteljesen, igéző szemekkel pislognak kifelé, próbálván ismét belopni magukat gazdájuk szívébe.

A zuhany alatt

A szavannák nemcsak játékos macskák, hanem kiváló apportírozók is, így nem meglepő, hogy környezetükből időről időre el-elcsennek különböző tárgyakat. Különösen az asztalon felejtett kis plüssfigurák, kartonhengerek,

Égészen az F5-ös generációig a kandúrok utódnemzésre alkalmatlanok, s abban az esetben, ha például egy F5-ös kandúrt egy F3-as nősténnyel pároztatnak, az abból születő egyedek továbbtenyésztés szempontjából F4-esnek tekinthetők, tehát a kandúrkölykök megint alkalmatlanok továbbtenyésztés céljára.

A Spotted Dream kennelebe 2005-ben egy F4-es, magyarországi tenyésztésű nőstény érkezett, majd ezt követte ennek alomtestvére, saját kölykeivel. Ezek közül az immár F5-ös példányok közül megtartottak egy kandúrt, melyet párosítottak F4-es nagynénjével. A párosításból igen kiváló, egészséges, életerős állatok születtek, melyeket leginkább

Igazi ritkaság

Napjainkban a szavannamacska még igen ritkának számít, világállománya csak néhány ezerre tehető, s mivel nem szaporodik gyorsan, és még csak most van megszilárdulóban a fajta, a Kárpát-medencében is csak keveseknek adatik meg, hogy ezeket az elegáns megjelenésű állatokat gondozhassák. Hajnalka és Gerzson szeretnék, hogy állományukban továbbra is olyan állatok szülessenek, melyek kielégítik azoknak az állatbarátoknak igényeit, akik nemcsak tartani, hanem tenyészteni is szeretnék őket. Annak ellenére, hogy már több mint fél évtizede élnek szavannák Magyarországon, kevesen ismerik a fajtát, ezért a Spotted Dream kennel tulajdonosai honlapjukon (www.bengali.hu) népszerűsítik a fajtát, igyekeznek a legfrissebb hírekkel, információkkal ellátni magyar nyelven az érdeklődőket.

Dr. Tóth Zsigmond

papírsebkendők, tollak vannak veszélyben. Ha ezeket megkaparintják, halk morgás közben futnak egy általuk biztonságosnak vélt helyre, ahová kincsüket elrejthetik. A köztudattal ellentétben nemcsak a bengáli, hanem más fajták, így a szavanna is él-hal a vízért, tehát ahol csak teheti, beleveti magát. Ezért nem meglepő, hogy ha vízcsapról itatjuk, bizony gyakran alááll „zuhanyozni”. Különösen szereti, ha a fürdőkádát vízzel megtöltjük, belehelyezünk néhány jártékot, melyeket ő villámgyorsan igyekszik megkaparintani. A szervál-ősökre vezethető vissza különleges ugróképessége, hiszen ezek az afrikai állatok nemritkán a madarakat is röptükben kapják el. Így nem csodálkozhatunk azon, hogy a szavannamacska is, ha kedve úgy tartja, helyből két méter magasra ugrik. Leginkább, ha teheti, a lakás egy magas pontjáról szemléli környezetét, így például a szekrény teteje lehet a kedvenc magaslese.

Ez a viszonylag új fajta nem igényel különleges ellátást, gondozást. Elég, ha hetente egyszer alaposan kifésüljük szőrzetét, mely általában rövid vagy közepesen hosszú, igen tömör, tapintása érdes. A foltos részekben a szőr puhább. Mintázata különösen szemet gyönyörködtető, s jelenleg négy elfogadott színváltozata van a fajtának: a barnapöttyös, az ezüstpöttyös, a fekete füst és a fekete. Rendre születnek márványos mintázatú egyedek, de jelenleg ez még nem elfogadott rajzolat. Táplálásuk nem ördögösség, de természetesen, mint minden más cica esetében, ezeknél is fontos a jó minőségű macskatáp, a megfelelő vitamin- és ásványianyag-bevitel biztosítása. A fajta jellemzője, hogy más házimacskákkal összeszoktatva is mindig uralkodni szeretnek rajtuk, ezért aki már meglévő kedvencei mellé szavannát is beszerez, számíthat rá, hogy ő lesz macskaközösség „vezére”.

